
5 Ganzenbeleid

Aan de orde is het **VAO Ganzenbeleid (AO d.d. 20/06)**.

De voorzitter:

Voor dit VAO hebben zich vijf deelnemers ingeschreven, van wie er vier iets gaan zeggen. De eerste spreker maakt al haar opwachting.

Mevrouw **Thieme** (PvdD):

Voorzitter. Er worden ganzen bestreden in gebieden waarin tegelijkertijd op de vos wordt gejaagd. Provincies kunnen geen maatwerk leveren. Daarom dien ik de volgende moties in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de vos grote invloed heeft op het broedsucces van ganzen en de belangrijkste predator van ganzennesten is;

constaterende dat er geen noodzaak is om vossen in het hele land te bestrijden;

constaterende dat de staatssecretaris de provincies de ruimte wil geven voor maatwerk;

verzoekt de regering, de vos uit bijlage 1 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren (de "vrijstellingslijst") te schrappen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Thieme. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 632 (28286).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het gedrag van ganzen effecten heeft op gewasopbrengst en vliegveiligheid;

constaterende dat het gedrag van ganzen goed te beïnvloeden is;

van mening dat preventieve, diervriendelijke oplossingen de voorkeur verdienen;

verzoekt de regering, een pilot te starten met het weglokken van ganzen van schadelocaties met klaver en oogstresten;

verzoekt de regering tevens, een pilot te starten met droge natuurontwikkeling rond natte natuurgebieden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Thieme. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 633 (28286).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de akkers rond Schiphol een grote aantrekkingskracht hebben op ganzen;

constaterende dat de pilot onderploegen graanresten het aantal vliegbewegingen van ganzen over Schiphol 90% deed afnemen;

overwegende dat onderzoeksbureau Arcadis heeft geadviseerd om de aantrekkende werking van akkers in de zone 0-6 kilometer rond Schiphol weg te nemen;

van mening dat de veiligheid van mensen en dieren belangrijker is dan ongelimiteerde teeltkeuze;

verzoekt de regering, de luchtvaartwet en het LIB te wijzigen zodat de aantrekkende werking van akkers in de zomer en de herfst in het noordelijke en centrale deel van de Haarlemmermeer door veranderen van teelten en bewerking van de grond wordt weggenomen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Thieme. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 634 (28286).

Ik geef nog even de tip dat wij ook Nederlandse woorden hebben voor "pilot", namelijk "proef" of "experiment". Dit even terzijde.

Mevrouw **Thieme** (PvdD):

U hebt uw klassiekers op een rij.

De voorzitter:

Heel fijn.

De heer **Graus** (PVV):

Voorzitter. Schiphol doet gelukkig het een en ander om de veiligheid van passagiers, bemanning en omwonenden te waarborgen en dierenleed te voorkomen. Men werkt met

gaspistolen, teelt andere gewassen en is op allerlei andere manieren hard bezig. Rondom Schiphol blijft het echter hommeles en worden de ganzen nog steeds aangetrokken. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering, in het kader van "voorkomen is beter dan genezen", leefgebieden op en rondom Schiphol minder aantrekkelijk te maken voor vogels ten behoeve van de veiligheid van vliegtuigpassagiers, bemanning en omwonenden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Graus. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 635 (28286).

Ook mevrouw Dik-Faber heeft het woord gevraagd, maar ik constateer dat zij niet in de zaal is. Het woord is derhalve aan de heer Houwers.

De heer Houwers (VVD):

Voorzitter. In het algemeen overleg hebben wij gediscussieerd over de schade die door de ganzen veroorzaakt wordt en de veiligheidsaspecten die verbonden zijn met de aanwezigheid van ganzen. Wij hebben gemerkt dat de staatssecretaris daar veel aandacht aan schenkt en daar veel aan doet. Toch is de VVD-fractie er nog niet geheel van overtuigd dat het ook werkelijk tot successen zal leiden. Wij zullen dat deels moeten afwachten. Op één punt vinden wij afwachten te gevaarlijk. Dat betreft de veiligheidssituatie rond Schiphol. Vandaar dien ik mede namens de heer Geurts de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het G7-akkoord een aanzet is tot een oplossing van het probleem op het gebied van veiligheid en schade als gevolg van de overmatige aanwezigheid van ganzen;

overwegende dat de zorg bestaat dat met name de risico's rond Schiphol niet op korte termijn voldoende worden teruggebracht;

roept de staatssecretarissen van EZ en I en M op om alle mogelijkheden in te zetten om rond Schiphol een ganzenveilige situatie te creëren voor het vliegverkeer en daartoe ook te bezien:

- in hoeverre het aantal aanwezige ganzen in voldoende mate wordt gereduceerd;

- of een oplossing gevonden kan worden door het gebruik van elektrogolven;

- of de eerste resultaten van de proef Robin Radar Systems uitzicht bieden op terugdringing van de risico's;

verzoekt de regering, de Tweede Kamer eind 2014 te informeren over de resultaten van deze inspanningen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Houwers en Geurts. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 636 (28286).

De laatste spreker van de zijde van de Kamer is de heer Van Gerven.

De heer Van Gerven (SP):

Voorzitter. Ik dien de volgende moties in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat volgens de Flora- en Faunawet het doden van dieren alleen toegestaan is als er geen diervriendelijke alternatieven voorhanden zijn;

verzoekt de regering, diervriendelijke alternatieven van ganzenjacht waar dit kan, te prefereren boven jacht;

verzoekt de regering tevens, diervriendelijke alternatieven voor ganzenjacht verder te stimuleren en te investeren in diervriendelijke alternatieven;

verzoekt de regering voorts, de mogelijkheid te bestuderen van schade-uitkering (gedeeltelijk) in de vorm van vergoeding voor de aanschaf van gansverjaagapparatuur zoals het agrilaserpistool,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Gerven. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 637 (28286).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de internationale luchtvaartorganisatie ICAO (International Civil Aviation Organization) aanbeveelt om een zone van ten minste 13 kilometer om een luchthaven te hanteren waarin geen gansaanlokkende gebieden en gewassen zijn;

verzoekt de regering, een plan op te stellen om de omgeving van Schiphol onaantrekkelijk te maken voor ganzen, waarbij binnen een zone van ten minste 13 kilometer geen gansaanlokkende gebieden en gewassen zijn, en dit binnen vier maanden naar de Kamer te sturen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Gerven. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 638 (28286).

De heer Van Gerven (SP):

Tijdens het algemeen overleg hebben we ook nog gesproken over de ganzen en experimenten in Limburg. Daar zou de staatssecretaris nog op terugkomen. Ik weet niet of ze dat nu al kan. Anders kan ze misschien toezeggen wanneer ze zal reageren.

De voorzitter:

Tot zover de termijn van de Kamer. Mevrouw Dik-Faber is niet in de zaal verschenen. Ik schors enkele minuten, zodat de staatssecretaris naar de moties kan kijken.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Staatssecretaris Dijkma:

Voorzitter. Ik begin met de motie van mevrouw Thieme op stuk nr. 632, waarin zij verzoekt de vos uit de bijlage bij het Besluit beheer en schadebestrijding dieren te schrappen. De vos heeft inderdaad invloed op het broedsucces van ganzen. Ik heb volgens mij echter ook duidelijk gemaakt dat de vos helaas niet selectief is en het naast ganzen bijvoorbeeld ook heeft voorzien op weidevogels en andere bodembroedende vogels. Natuurlijk moet je de vos, als dat kan, inzetten om zijn natuurlijke prooi, zoals de gans, te bestrijden. Ik heb zojuist verwoord waarom de vos op de landelijke vrijstellingslijst is gezet en ik wil de motie dus ontraden.

Mevrouw Thieme (PvdD):

De staatssecretaris zegt dat provincies maatwerk moeten kunnen leveren op het gebied van het faunabeleid. Hoe verhouden deze woorden zich met haar uitleg? De vos staat op de vrijstellingslijst. Dat maakt het de provincies onmogelijk om maatwerk te leveren, om maatregelen te kunnen nemen op de plekken waar de vos kennelijk overlast bezorgt en om geen maatregelen te nemen op plekken waar het wenselijk is om de vos met rust te laten vanwege de ganzenproblematiek. Dat kunnen de provincies dus niet doen. Hoe verhouden deze woorden zich tot elkaar? Ze zijn tegenstrijdig.

Staatssecretaris Dijkma:

Volgens mij helemaal niet. De provincies gaan daar juist over. Zij kiezen. Het vrijstellen van een dier betekent niet dat als er iets op een lijst staat, je het altijd maar gaat schieten. Het is wel een keuze en die wordt alleen op provinciaal niveau gemaakt. U wilt dat er helemaal niet op de vos gejaagd mag worden. Het probleem van de vos is echter dat deze het niet alleen op ganzen heeft voorzien — dat is prima — maar ook op zeldzame weidevogels, wat niet prima is.

Mevrouw Thieme (PvdD):

De provincies die de vos met rust willen laten, zoals gebeurt rondom Schiphol, hebben niet de mogelijkheid om die jacht te stoppen omdat de vos op de vrijstellingslijst staat. Dus dat maatwerk waarover de staatssecretaris het heeft, gaat hier kennelijk niet op.

Staatssecretaris Dijkma:

Ik heb de provincies daarover niet horen klagen bij mij. Mijn veronderstelling is dus dat het geen probleem is. Ik zou zeggen: laten we het er ook niet van maken.

De tweede motie verzoekt om een pilot te starten met het weglukken van ganzen. Ik zou deze motie ook willen ontraden. Er is een viersporenbeleid maar het beheer is wel gedecentraliseerd. Dat betekent dat we het G7-akkoord nu gaan uitvoeren waarbij de provincie gaat over de inrichting van gebieden en natuurontwikkeling. Het debat daarover kan in de Staten prima gevoerd worden. Dat moet dus daar gebeuren en niet hier.

De derde motie heeft betrekking op het wijzigen van de Luchtvaartwet. Ook die motie moet ik ontraden. Het gaat ver om de teeltkeuze van boeren centraal te bepalen, ik zou haast zeggen, te ver. Ik heb ook echt vertrouwen in de integrale aanpak rondom Schiphol. Er gebeurt daar heel erg veel. Dat hebben we in het algemeen overleg ook uitgebreid gewisseld. Ik heb daarin wel toegezegd om het gesprek aan te gaan over bieten- en aardappelenloof. Dat gesprek zal ik voeren, maar om vanuit hier te bepalen hoe die teelt er uit moet zien, gaat mij een stap te ver.

Mevrouw Thieme (PvdD):

De gronden rondom Schiphol zijn in het bezit van de overheid. Dus de overheid gaat wel degelijk over de manier waarop die gronden worden aangewend.

Staatssecretaris Dijkma:

Ik heb beloofd aan mevrouw Thieme — dat ga ik ook doen — dat waar zij een probleem ziet met een aantal gewassen, ik daarover het gesprek aanga. Dat is echter iets anders dan vanuit de nationale overheid de teelt beïnvloeden.

De motie van de heer Graus moet ik ook ontraden. De gedachte die hij daarin neerlegt is op zichzelf sympathiek, maar het echt helemaal herinrichten van het gebied is niet reëel. Wel ben ik het zeer met de heer Graus eens dat we een aantrekkelijke werking moeten voorkomen.

De heer **Graus** (PVV):

Maar dat is nu juist wat ik vraag, het minder aantrekkelijk maken. Ik heb het helemaal niet over herinrichten. Ze zijn nu overal van die poeltjes aan het aanleggen die ganzen juist aantrekken. Doe dat nu niet in het belang van de lucht- en verkeersveiligheid.

Staatssecretaris **Dijkma**:

Bij mijn weten is dat juist al onderdeel van het beleid dat rondom Schiphol wordt gevoerd. Als u dat kennelijk niet voldoende vindt, dan is de vraag wat u dan nog meer wilt dan er nu al gebeurt. Dat wordt mij dan niet helder in uw motie. Het is dus een wat ongericht verhaal.

De heer **Graus** (PVV):

De staatssecretaris zei zelf dat het minder aantrekkelijk moet worden gemaakt. Dat is precies wat ik vraag. Alleen, het gebeurt niet. Ik heb er al meerdere malen om gevraagd. Daarom dien ik nu een motie in als stok achter de deur.

Staatssecretaris **Dijkma**:

We hebben die stok achter de deur helemaal niet nodig, want we doen het al. Dus in het slechtste geval is die overbodig. En als u meer wilt dan we nu doen, dan moet ik de motie ontraden.

De motie van de leden Houwers en Geurts zie ik als ondersteuning van beleid en het oordeel erover laat ik graag aan de Kamer. We hebben sinds 2012 het convenant Integrale aanpak rond Schiphol. Eind 2014 zal de staatssecretaris van I en M de Kamer hierover informeren. In de motie op stuk nr. 637 van de heer Van Gerven wordt de regering verzocht, alleen maar dieren te doden als er geen diervriendelijke alternatieven zijn. Nogmaals, het beleid rond beheer en schadebestrijding bevat de mogelijkheid voor de provincie om alternatieven te kiezen. Wij gaan nu eigenlijk weer vanuit nationaal beleid micro-managen hoe dat Ganzen-7 akkoord eruit moet zien. Dat moeten we niet doen. Ik moet dus helaas de motie ontraden.

Dat geldt ook voor de motie op stuk nr. 638 van de heer Van Gerven. Ik heb daar zojuist al het een en ander over gezegd. Een totale herinrichting waarbij zelfs het aantal kilometers genoemd wordt, is niet mogelijk. De motie op stuk nr. 638 is dus niet uitvoerbaar. Althans, als je dat zou doen, zou je een heel groot probleem hebben. We moeten het dus niet willen doen. Om die reden ontraad ik de motie.

De heer Van Gerven heeft een vraag gesteld over het experiment in Limburg. Ik kan daar helaas vandaag nog geen reactie op geven, maar dat moet voor het einde van het zomerreces toch wel lukken.

De heer **Van Gerven** (SP):

De ICAO, de internationale luchtvaartorganisatie, stelt een zone van 13 kilometer voor waarbij onaantrekkelijk gewassen uitgangspunt moeten zijn. De staatssecretaris legt het bij de provincie neer. Als de provincie dat niet uitvoert, is zij dan niet in overtreding en is dan de veiligheid niet in het geding?

Staatssecretaris **Dijkma**:

Dat kan ik me niet voorstellen. Daar wordt echt heel goed op gelet, ook vanuit het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Men zit bovenop die veiligheid. Er is niet voor niets een heel convenant rondom Schiphol afgesproken. De heer Van Gerven vraagt eigenlijk veel meer dan dat. Hij gaat ook veel verder dan alleen maar het gebied dat direct om Schiphol ligt.

Ik wil hier nog een opmerking over maken. Omdat ik op een bepaalde manier verantwoordelijk ben voor het ganzenbeleid, word ik heel vaak een Schipholdebat ingetrokken. Ik wil de Kamer toch vriendelijk verzoeken om dat debat echt met de mensen van Infrastructuur en Milieu te voeren. De heer van Gerven overvraagt mij gewoon. Ik ben niet degene die de verantwoordelijkheid draagt of de expertise heeft. Dat wordt dus ook een heel vervelend debat, want ik zeg dan meestal maar gewoon "nee".

De heer **Van Gerven** (SP):

Mag ik dan constateren dat de staatssecretaris het oké vindt dat die norm van 13 kilometer geschonden wordt?

Staatssecretaris **Dijkma**:

Nee. Ik geloof dat we nu ten opzichte van elkaar vooral op "zenden" staan, en niet op "ontvangen". Ik probeer de heer Van Gerven uit te leggen dat, als het gaat om alles wat met veiligheid rondom Schiphol te maken heeft, hij het debat moet voeren met de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, en niet met ondergetekende. Ik kan dat namelijk helemaal niet overzien.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:

Dat is helder. We gaan hier in het reces over nadenken. Ik dank de staatssecretaris van Economische Zaken voor haar reactie op de opmerkingen en vragen die tijdens de drie VAO's zijn gemaakt en gesteld. Voor alle VAO's geldt dat er donderdag over de moties wordt gestemd.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.